

PROKURATURA OKRĘGOWA

42-200 Częstochowa, ul. J.H. Dąbrowskiego 23/35, tel. +48 (034) 324 05 71,
fax: +48 (034) 324 11 69, e-mail: prokuratura_okregowa@pro.onet.pl

PO III Pc 263.2016

Częstochowa, dnia 18 stycznia 2017 r.

**Klub Parlamentarny
Platformy Obywatelskiej**

Szanowni Państwo

Uprzejmie informuję, iż w dniu 25 października 2016 r., za pośrednictwem Prokuratury Regionalnej w Katowicach, wpłynęło do tutejszej Prokuratury Państwa pismo z dnia 6 września 2016 r. adresowane do Prokuratora Generalnego, zawierające postulat wystąpienia przez prokuratora o rozwiązanie Stowarzyszenia Obóz Narodowo – Radykalny z siedzibą w Częstochowie, gdyż - w Państwa ocenie - członkowie Stowarzyszenia w ramach jego działalności wielokrotnie dopuszczali się rażącego naruszenia prawa. Uzasadniając wniosek powołali się Państwo na naruszenie art. 256 § 1 kodeksu karnego (propagowanie faszyzmu lub innego ustroju totalitarnego, nawoływanie do nienawiści na tle rasowym) i art. 257 kodeksu karnego (czyny rasistowskie). Do pisma dołączono listę z podpisami kilkudziesięciu członków Klubu oraz plik wydruków stron internetowych zawierających krytyczne komentarze dotyczące zdarzeń z udziałem osób wskazywanych jako członkowie Obozu Narodowo – Radyklanego (dalej nazywanego: ONR). Nie wskazano osoby (osób) uprawnionych do reprezentowania Państwa, czy odbioru korespondencji prowadzonej w niniejszej sprawie, dlatego odpowiedź kieruję do Klubu jako całości.

W dniu 19 września 2016 r. do Prokuratury Krajowej wpłynęło pismo Pana Aleksandra K , w którym autor, powołując się na medialne informacje o wniosku Platformy Obywatelskiej o delegalizację ONR, zakwestionował zasadność wniosku, przedstawiając własną ocenę działalności Stowarzyszenia. Pismo dołączono do materiałów przekazanych do Prokuratury Okręgowej w Częstochowie. Jak wynika z zapisu w Krajowym Rejestrze Sądowym z dnia 18 października 2016 r. nr KRS

0000439902, pan Aleksander K jest wykazany jako członek zarządu ONR z funkcją kierownika głównego.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (j.t. Dz.U. z roku 2015 poz. 1393) w art. 8 ust. 5 powierza nadzór nad działalnością stowarzyszeń wojewodom (co do stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego) i starostom (co do pozostałych stowarzyszeń). W art. 8 ust. 6 zaznaczono, że przepisy ustawy nie naruszają uprawnień prokuratora wynikających z innych ustaw.

Wykonywanie nadzoru nad stowarzyszeniami unormowane jest w art. 25 – 32 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Art. 28 ustawy stanowi: „W razie stwierdzenia, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu w sprawach, o których mowa w art. 10 ust.1, art. 10a ust. 1 i 3 i art. 10b, organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia lub wystąpić do sądu na podstawie art. 29”. Art. 29 ust.1 ustawy stanowi: „Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora może: 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia; 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia; 3) rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa lub postanowień sądu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem”.

Prawo o stowarzyszeniach nie przyznaje prokuraturze uprawnień nadzorczych nad stowarzyszeniami, pozwala natomiast na inicjowanie postępowania sądowego, jeżeli z ustaleń dokonanych przez prokuraturę w innym postępowaniu wynika, że zachodzą podstawy do ingerencji sądu.

Wolność tworzenia i działania stowarzyszeń jest prawem konstytucyjnym (art. 12 Konstytucji). Ingerencja prokuratury w działalność stowarzyszenia możliwa jest wyłącznie w granicach dopuszczonych przez ustawę, w oparciu o zgromadzony w trybie ustawowym materiał dowodowy.

Realizując zadania ustawowe prokuratura prowadzi i nadzoruje postępowania karne, gromadząc materiały dowodowe, które mogą być wykorzystane również w innych niż karne postępowaniach i działaniach prokuratury. Tak uzyskany zbiór dowodów jest źródłem wiadomości pozwalających m.in. na ocenę, czy zachodzą przesłanki do podjęcia działań prawnych wobec stowarzyszenia. Prokuratura nie dysponuje innym zbiorem dowodów użytecznych przy rozpoznaniu Państwa wniosku. W realiach niniejszej sprawy

uprawniony jest pogląd, że przesłanką pozwalającą prokuraturze na podjęcie działań dla rozwiązania Stowarzyszenia Obóz Narodowo - Radykalny jest prawomocne skazanie jego członków za przestępstwo z art. 256 § 1 czy z art. 257 k.k., gdy okoliczności popełnienia przestępstwa wskazują, iż zostało ono popełnione przy okazji zdarzeń organizowanych lub prowadzonych z udziałem ONR, ewentualnie, gdy władze Stowarzyszenia publicznie akceptowały czyny oskarżonych. Poprzez Prokuraturę Regionalną w Katowicach zwrócono się do wszystkich prokuratur regionalnych o udzielenie informacji, czy w latach 2015 – 2016 doszło do prawomocnych skazań za przestępstwa z art. 256 § 1 lub art. 257 k.k. osób podających się za członków ONR. Ograniczenie się do lat 2015 – 2016 wynika z konieczności dysponowania dowodami co do aktualnych zdarzeń, a nie zdarzeń historycznych. Ze wszystkich prokuratur otrzymano odpowiedź, iż skazań takich nie było. Konieczne jest zaznaczenie, iż przepisy kodeksu postępowania karnego nie nakazują zbierania informacji o członkostwie oskarżonego w stowarzyszeniu, dlatego wiedzę taką prokuratura może uzyskać wyłącznie poprzez spontaniczną deklarację oskarżonego złożoną podczas składania wyjaśnień. Tutejsza Prokuratura dysponuje zatem wyłącznie publikacjami i komentarzami medialnymi oraz internetowymi, krytycznymi wobec ONR, w naturalny sposób subiektywnymi i nie poddającymi się procesowej weryfikacji. Doceniając wartość materiałów publicystycznych, nie sposób jednak uznać, że są one wystarczające do tak daleko idącej ingerencji prokuratury, jak wniosek o rozwiązanie stowarzyszenia.

Wobec braku wystarczającego materiału dowodowego nie ma obecnie możliwości skierowania przez Prokuraturę Okręgową w Częstochowie wniosku o rozwiązanie przez sąd Stowarzyszenia Obóz Narodowo – Radykalny.

z powołaniem
Prokurator Okręgowy
Elżbieta Baniok

opr. RB